

Bruksela, dnia 15 lutego 2010 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 8/2010

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO **Strasburg, 8-11.02.2010**

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego, która odbyła się w dniach 8-11 lutego br. w Strasburgu, omawiane były następujące tematy i poczyniono następujące ustalenia:

1. INSTYTUCJE – Jerzy Buzek o nowej Komisji, umowie SWIFT i wyborach na Ukrainie

Otwierając sesję plenarną w Strasburgu, przewodniczący PE **Jerzy Buzek** poinformował o śmierci Pilar Juárez Boal, wicedyrektor przedstawicielstwa KE na Haiti i byłej pracownicy Parlamentu Europejskiego. Jerzy Buzek odniósł się także do zakończonych w niedzielę wyborów prezydenckich na Ukrainie oraz przypomniał o ważnych głosowaniach tej sesji, takich jak zatwierdzenie nowej Komisji i w sprawie porozumienia SWIFT.

Informując z przykrością o śmierci Pani Pilar Juárez Boal, przewodniczący Jerzy Buzek przypomniał, że podczas sesji plenarnej w styczniu Parlament Europejski uczcił minutą ciszy pamięć wszystkich ofiar tragicznego trzęsienia ziemi, które 12 stycznia nawiedziło Haiti. Ogólna liczba ofiar trzęsienia może sięgnąć nawet 200 tysięcy osób.

„Okazało się, że pomimo politycznej niestabilności ostatnich lat, demokracja na Ukrainie ma solidne fundamenty” - powiedział Jerzy Buzek w dzień po drugiej turze wyborów prezydenckich na Ukrainie. „Pragnę wezwać wszystkie siły polityczne Ukrainy do przewyciężenia podziałów i rozpoczęcia współpracy nad reformami społeczno - gospodarczymi, sądowniczymi oraz konstytucyjnymi, a także nad kontynuacją agendy europejskiej” - zaapelował przewodniczący. Przypomniał, że w dniu 10 lutego br. odbędzie się debata na temat sytuacji na Ukrainie po wyborach z udziałem posłów, którzy z ramienia PE obserwowali na miejscu niedzielne głosowanie.

Jerzy Buzek przypomniał o ważnych głosowaniach tej sesji - w sprawie wyboru nowej Komisji Europejskiej i porozumienia SWIFT dotyczącego przetwarzania i przekazywania danych finansowych Stanom Zjednoczonym dla celów śledzenia środków finansowych terrorystów.

2. INSTYTUCJE - Parlament zatwierdził skład nowej Komisji Europejskiej

Parlament Europejski przyjął w dniu 9 lutego br. w Strasburgu nowy skład Komisji Europejskiej 488 głosami za, 137 głosami przeciw, przy 72 głosach wstrzymujących się. Regulamin Parlamentu przewidywał jedno głosowanie nad całym składem Komisji Europejskiej, która łącznie z przewodniczącym liczy 27 komisarzy - po jednym z każdego kraju członkowskiego.

Dla porównania, poprzedni skład Komisji Jose Manuela Barroso zatwierdzony został w listopadzie 2004 roku 449 głosami za, przy 149 przeciwnych i 82 wstrzymujących się. Obecna Komisja sprawować będzie swój mandat do października 2014 roku.

Przed głosowaniem grupy EPP, S&D oraz ALDE zapowiedziały, że poprą nową Komisję podczas gdy Zieloni, GUE/NGL oraz EFD zapowiedziały głosowanie przeciwko. ECR zapowiadali wstrzymanie się od głosu.

- **„Początek nowej dekady”: debata nad nowym składem Komisji wybranym przez Parlament**

Podczas debaty, która odbyła się we wtorek rano przewodniczący PE Jerzy **Buzek** powiedział, że „po raz pierwszy w historii wybieramy Komisję Europejską jako rzeczywiście współprawnym legislator. (...) To jest nowa era w funkcjonowaniu Parlamentu Europejskiego i Unii Europejskiej”.

„Odpowiedzialność przed Parlamentem to kluczowy warunek demokratycznej legitymacji Komisji Europejskiej” - podkreślił **Jose Manuel Barroso**. Wyjątkowy okres, w którym Europa boryka się z kryzysem ekonomicznym, zmianami klimatu i zależnością energetyczną, oznacza, że „nadszedł czas śmiałych rozwiązań”. Potrzebujemy „silnych instytucji europejskich” zdolnych do sprostania tym wyzwaniom, mówił Barroso. Komisja wraz z Parlamentem powinny udowodnić, że „Europa jako całość to więcej niż suma części, które ją stanowią”.

Joseph Daul (EPP, Francja) powiedział, że UE powinna stawiać przed sobą cele „godne swej pozycji - światowego lidera pod względem wielkości PKB, rynku i pomocy międzynarodowej”. Jednak głos Europy w takich sprawach jak Haiti, Iran, Afganistan, Jemen, Kuba i stosunki transatlantyckie nie odpowiadał jej aspiracjom” - powiedział Daul i wezwał do przyjęcia ambitnego planu, który zmieniłby tę sytuację.

Martin Schulz (S&D, Niemcy) ubolewał, że kandydaci na komisarzy przestrzegali „ślubów milczenia” podczas przesłuchań, które narzucił przewodniczący Barroso, po to aby nie powiedzieć nic niewłaściwego. Uznanie uzyskali jednak Ci, którzy zdobyli się na prawdziwy dialog z Parlamentem, tak jak Michel Barnier, Joaquin Almunia i

Kristalina Georgiewa. Komisja musi pracować jak zespół i nie powinna być zarządzana „po prezydencku”.

Guy Verhofstadt (ALDE, Belgia) powiedział, że odpowiedzialność każe jego grupie poprzeć Komisję, ale będzie to poparcie warunkowe. Wyraził nadzieję, że nowa Komisja stanie się siłą napędową rozwoju Europy, czego nie było widać w poprzedniej kadencji. Wyraził oczekiwanie, że KE będzie pracować jak zgrany zespół wspierana przez trzy polityczne rodziny, które ją tworzą. KE musi się skupić na wyzwaniach gospodarczych i strategii 2020. „Nie słuchajcie za bardzo państw członkowskich” - zakończył Verhofstadt.

Daniel Cohn-Bendit (Zieloni, Niemcy) określił sytuację w Parlamencie jako „koalicję hipokrytów”, ponieważ wielu posłów zamierzało głosować na Komisję, której w gruncie rzeczy nie popierają. Wielu kandydatów na komisarzy nie okazało ani „wizji ani ambicji”, ale posłowie poprą ich „jakby wierzyli, że sumą wszystkich minusów jest plus”. Zapowiedział, że Zieloni nie poprą nowej Komisji, ale przestrzegali, aby nie mówić, że ci, którzy głosują przeciw Komisji są przeciwnikami Europy.

Jan Zahradil (ECR, Czechy) powiedział, że w 2005 roku Barroso zapowiadał zmniejszenie biurokracji. „Dlaczego nie wrócić do tego pomysłu? Jeśli pokaże Pan, że jest Pan reformatorem, poprzemy Pana, ale nie wtedy, kiedy będzie Pan podążał utartymi ścieżkami”.

Lothar Bisky (GUE/NGL, Niemcy) skrytykował neoliberalne założenia programu nowego przewodniczącego. Nowa Komisja także pójdzie tym śladem. „Nasza grupa nie poprze Pana i może Pan oczekiwać wymagającej, choć uczciwej, debaty z nami podczas dalszych prac Komisji”.

„Mamy przed sobą nowy rząd europejski, który na mocy Traktatu z Lizbony ma ogromną władzę” - powiedział **Nigel Farage** (EFD, Wielka Brytania). Zdaniem brytyjskiego posła Komisja będzie mogła wręcz wyręczać rządy państw członkowskich, a mimo to posłowie domagają się dla niej jeszcze więcej praw. „Biedna Grecja została uwięziona w gospodarczym euro-więzieniu”, a to samo może stać się z Hiszpanią, Portugalią i Irlandią.

Głosowanie poprzedziła seria przesłuchań kandydatów na komisarzy przed właściwymi komisjami Parlamentu Europejskiego, które odbyły się w styczniu i na początku lutego. Po każdym przesłuchaniu członkowie komisji sporządzali pisemne oceny kandydata, które następnie przekazali Konferencji Przewodniczących. We wszystkich przypadkach kandydaci na komisarzy uzyskali pozytywną ocenę, dlatego Konferencja Przewodniczących zdecydowała, że głosowanie w sprawie zatwierdzenia nowej Komisji Europejskiej odbędzie się 9 lutego.

3. INSTYTUCJE - Parlament Europejski uzyska nowe uprawnienia w relacjach z Komisją Europejską

Parlament Europejski zatwierdził podstawowe zasady, które zostaną zawarte w porozumieniu o współpracy regulującym wzajemne relacje między Parlamentem i Komisją Europejską. Przewodniczący Komisji **Jose Manuel Barroso** przystał na propozycje Parlamentu, które odzwierciedlają wzmocnione uprawnienia Izby po wejściu w życie Traktatu z Lizbony.

Parlament i Komisja dokonały przeglądu tak zwanego porozumienia ramowego definiującego zasady współpracy obu instytucji, określającego między innymi zakres ich odpowiedzialności politycznej, wymianę informacji i koordynację prac legislacyjnych. Pod koniec stycznia negocjatorzy z obu instytucji uzgodnili zmienione zasady, które Parlament zatwierdził w głosowaniu większością oddanych głosów.

Główne elementy rezolucji mają na celu umiejscowienie PE na tej samej stopie, co Rada we wszystkich ważnych kwestiach, które obecnie objęte są procedurą kodecyzji dzięki Traktatowi z Lizbony. Zgodnie z rezolucją, Komisja uznaje zasadę ‘równego traktowania’ PE i Rady i zgadza się na zapewnienie podobnego dostępu do informacji w kwestiach legislacyjnych i budżetowych i pełnej dokumentacji ze spotkań z ekspertami narodowymi w kwestii przygotowania i wdrażania legislacji UE. Kolejną kluczową kwestią dla PE jest to, że jego wszystkie inicjatywy legislacyjne będą od tej pory musiały zostać rozpatrzone przez Komisję w rozsądnym terminie, czyli trzech miesięcy w kwestii odpowiedzi i roku w sprawie przygotowania propozycji. Jeśli Komisja Europejska nie zaakceptuje sugestii Parlamentu, będzie musiała wyjaśnić przyczyny odmowy na sesji plenarnej.

Przewodniczący PE **Jerzy Buzek** powiedział: „Jestem szczęśliwy, że zatwierdziliśmy ten ważny dokument. Porozumienie ramowe określa zasady, na jakich na co dzień będą współpracować Parlament i Komisja. Wzmacnia ono podejście wspólnotowe. Zawarte na 5 lat stanowić będzie podstawę ścisłej współpracy pomiędzy dwiema ważnymi instytucjami wspólnotowymi”.

Przewodniczący KE, **Jose Manuel Barroso**, zaakceptował przyjęcie wspólnych zasad współpracy i powiedział: „Jestem bardzo zadowolony, że znaleźliśmy porozumienie” co do tego, jak obie instytucje będą wspólnie pracować w nadchodzących latach. „Proponuję przeniesienie naszego partnerstwa na nowy poziom odzwierciedlający postanowienia nowego traktatu i pozwalający na wspólne kształtowanie Europy”.

Natychmiast po zatwierdzeniu nowej Komisji Europejskiej rozpoczną się prace nad tekstem samego porozumienia ramowego, które powinno zostać opracowane do maja lub czerwca br. i które zostanie poddane pod głosowanie Parlamentu Europejskiego.

- **Zasada równego traktowania Parlamentu i Rady**

Jednym z kluczowych osiągnięć w negocjacjach było zagwarantowanie zasady **równego traktowania Parlamentu i Rady**, zwłaszcza w odniesieniu do dostępu do posiedzeń, wystąpień i innych informacji, w szczególności dotyczących kwestii o charakterze ustawodawczym i budżetowym, w tym do posiedzeń z ekspertami krajowymi.

Inną bardzo ważną kwestią była konieczność zapewnienia pełnej odpowiedzialności Komisji jako organu władzy wykonawczej. Komisja poprze Parlament w zbliżających

się negocjacjach w sprawie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, tak aby zagwarantować jej pełną odpowiedzialność, w tym przejrzyste procedury mianowania specjalnych przedstawicieli i ambasadorów.

Wzorując się na obecnej formule tury pytań z przewodniczącym Komisji, wprowadzona zostanie tura pytań do komisarzy, uwzględniając także wiceprzewodniczącego KE ds. stosunków zewnętrznych, wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Uzgodniono również, że jeżeli Parlament zwróci się do przewodniczącego Komisji o wotum nieufności wobec któregoś z członków Komisji, przewodniczący poważnie rozważy ten wniosek. Przewodniczący Komisji żąda rezygnacji tego członka lub wyjaśni Parlamentowi powody swojej odmowy w trakcie najbliższej sesji miesięcznej.

- **Wzmocnione uprawnienia legislacyjne Parlamentu**

W terminie trzech miesięcy Komisja będzie zobowiązana do informowania o konkretnych działaniach podjętych w następstwie wniosków w sprawie inicjatywy prawodawczej po przyjęciu sprawozdania z własnej inicjatywy. Komisja przedstawi w takiej sytuacji wniosek legislacyjny w terminie do jednego roku lub wpisze wniosek do programu prac na następny rok. Jeżeli Komisja nie przedłoży wniosku, szczegółowo przedstawi Parlamentowi Europejskiemu powody, z jakich tego nie uczyniła.

Komisja będzie konsultować z Parlamentem także propozycje stosowania tzw. prawa miękkiego oraz udostępniać Parlamentowi zwięzłe informacje o wszystkich postępowaniach w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego od momentu ich wszczęcia.

- **Wzmocniona rola Parlamentu w negocjacjach międzynarodowych**

Komisja zobowiązuje się do pełnego zaangażowania Parlamentu poprzez bezzwłoczne przekazywanie mu kompletnych informacji na każdym etapie toczących się negocjacji w sprawie umów międzynarodowych (łącznie z określeniem mandatu negocjacyjnego), w szczególności dotyczących kwestii handlowych oraz innych negocjacji wymagających procedury zgody. Komisja umożliwi udział przewodniczącego delegacji Parlamentu jako obserwatora na właściwych posiedzeniach podczas konferencji międzynarodowych i zagwarantuje delegacjom Parlamentu dostęp do infrastruktury UE.

Co roku kolegium komisarzy będzie spotykać się z Konferencją Przewodniczących oraz przed przyjęciem rocznego programu prac Komisji.

4. INSTYTUCJE - Eurodeputowani dyskutują z prezydentą na temat implementacji Traktatu Lizbońskiego

Implementacja Traktatu Lizbońskiego była głównym tematem dyskusji podczas wieczornego posiedzenia Komisji Spraw Konstytucyjnych, w którym wziął udział hiszpański sekretarz stanu **Diego Lopez Garrido**, który powiedział, że Traktat Lizboński jest „priorytetem numer jeden” prezydentki hiszpańskiej. Podkreślił

konieczność podjęcia szybkich działań w kwestiach takich jak Europejska Służba Działań Zewnętrznych, bliższe kontakty parlamentami narodowymi, przystąpienie UE do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i nowy instrument „inicjatywy obywatelskiej”.

Posłowie omawiali również kwestię przyjęcia dodatkowych 18 obserwatorów, przyszłych posłów Parlamentu Europejskiego. Posłowie dyskutowali na temat konieczności wprowadzenia zmian traktatowych i z tym związanej francuskiej decyzji o mianowaniu swoich posłów z parlamentu narodowego na stanowiska eurodeputowanych. Pan Lopez Garrido bronił tego stanowiska, mówiąc, że to nie był jedynie „francuski kaprys”, ale prawdziwy problem techniczny. Posłowie dyskutowali również na temat zasadności powoływania w tej sprawie konwentu. Pan Lopez Garrido wyraził nadzieję, że niezbędne zmiany traktatu zostaną szybko wprowadzone, bez konieczności zwoływania konwentu w tej sprawie.

5. POLITYKA REGIONALNA - Unijne środki regionalne na mieszkania dla potrzebujących

Parlament przyjął rozporządzenie, zgodnie z którym środki na remonty i budowę nowych mieszkań, jako forma pomocy dla „zmarginalizowanych społeczności”, będą mogły pochodzić z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Dotychczas jedynie dwanaście krajów, które przystąpiły do Unii Europejskiej w 2004 i 2007 roku, mogło korzystać ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na remonty mieszkań w na obszarach miejskich. Projekt legislacyjny Komisji Europejskiej miał za ułatwić wykorzystanie środków z EFRR, co pozwoliłoby poprawić sytuację „społeczności marginalizowanych” w dwunastu krajach.

Jasne określenie celu takich wydatków szło w parze z poszerzeniem możliwości ich wykorzystania. Z funduszu można będzie finansować już nie tylko remonty, ale i budowę nowych mieszkań, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.

Przedstawiciele Rady i Parlamentu w trakcie dotychczasowych negocjacji uznali jednak, że nowe rozporządzenie ma otworzyć drogę do tego źródła finansowania wszystkim dwudziestu siedmiu państwom członkowskim. Przyjęcie rozporządzenia i objęcie nim wszystkich 27 krajów nie oznacza jednak automatycznego zwiększenia puli dostępnych środków.

Na mieszkania dla społeczności żyjących na marginesie przeznaczone zostanie maksymalnie trzy procent wartości programów operacyjnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Na mocy rozporządzenia przyjętego w ubiegłym roku, EFRR jest też źródłem finansowania remontów, które poprawiają efektywność energetyczną budynków. Obecna inicjatywa po raz kolejny modernizuje EFRR i jednocześnie skupia się na kwestiach mieszkaniowych.

Rozporządzenie ma na celu poprawę sytuacji wszystkich „społeczności zmarginalizowanych”, a przede wszystkim społeczności romskiej, która jest największą społecznością w UE dotkniętą ubóstwem.

6. POLITYKA SPOŁECZNA - Zapobieganie zranieniom ostrymi narzędziami w sektorze szpitali i opieki zdrowotnej

Parlament Europejski poparł porozumienie zawarte pomiędzy europejskimi partnerami społecznymi na temat zapobiegania zranieniom ostrymi narzędziami w sektorze szpitalnym. Jest to jedno z najczęstszych zagrożeń zdrowia pracowników służby zdrowia w całej UE.

Zranienie igłą, skalpelem lub innymi ostrymi narzędziami używanymi powszechnie w szpitalach może być przyczyną zakażenia ponad 20 wirusami wywołującymi między innymi zapalenie wątroby B, C i AIDS. W UE każdego roku odnotowuje się ponad milion tego rodzaju obrażeń, dowiadujemy się z rezolucji przygotowanej przez **Elisabeth Lynne** (ALDE, Wielka Brytania) i **Pervenche Beres** (S&D, Francja) z komisji ds. zatrudnienia.

Parlament Europejski od wielu lat, przynajmniej począwszy od rezolucji z 2006 roku, domagał się prawnej ochrony europejskich pracowników opieki zdrowotnej będących ofiarami zakażeń wywołanych skaleczeniami igłą lub innymi ostrymi narzędziami medycznymi.

Komisja Europejska wystąpiła z wnioskiem dyrektyw wdrażającej porozumienie podpisane przez Europejską Organizację Pracodawców Szpitali i Służby Zdrowia (HOSPEEM) oraz Europejską Federację Unii Usług Użyteczności Publicznej (EPSU).

Posłowie uważają, że umowa ramowa pomiędzy Komisją i europejskimi partnerami społecznymi będzie stanowić istotny wkład w ochronę zdrowia i bezpieczeństwo pracowników działających w sektorze szpitalnym. Jednakże państwa członkowskie i partnerzy społeczni powinni mieć możliwość przyjęcia dodatkowych środków, które są bardziej korzystne dla pracowników - czytamy w przyjętej w dniu 11 lutego br. rezolucji.

7. POLITYKA ZATRUDNIENIA – Finansowanie przedsięwzięć bezrobotnych

Posłowie dali zielone światło dla propozycji przekazywania środków unijnych w celu pomocy bezrobotnym w zakładaniu przez nich małych przedsiębiorstw. Kredyty zostaną udostępnione dla początkujących przedsiębiorców poprzez „instrument mikrofinansowania”, finansowany częściowo z istniejącego programu *Progress* a częściowo z niewykorzystanych środków w budżecie UE.

Porozumienia w tej sprawie zostało osiągnięte między posłami Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych PE oraz prezydentką hiszpańską i zostało zatwierdzone przez Parlament stosunkiem głosów 511 za, 95 przeciw, przy 11 głosach wstrzymujących się.

- **Jak osiągnięto porozumienie**

W grudniu 2009 r. Parlament Europejski zatwierdził utworzenie „Europejskiego Instrumentu Mikrofinansowego”, aby ułatwić osobom, które straciły pracę lub jest ryzyko, że mogą ją utracić, uzyskanie kredytu na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Posłowie zgodzili się, by na ten cel przekazać 100 milionów euro w okresie czterech lat.

Jednakże, wystąpił konflikt pomiędzy Komisją a Parlamentem. Komisja zaproponowała, że instrument ten zostanie sfinansowany z programu Progress - na rzecz zatrudnienia i solidarności społecznej, który jest również skierowany do najbardziej narażonych grup społecznych. Natomiast posłowie z Komisji Zatrudnienia i Spraw Społecznych domagali się nowego źródła finansowania.

Zgodnie z kompromisem, 60 mln euro będzie pochodzić z programu Progress i € 40 mln euro z niewykorzystanych środków w budżecie UE. W 2010 r. Parlament i Rada już wyrazili zgodę na przekazanie 25 mln euro z budżetu UE na rok 2010.

8. POLITYKA GOSPODARCZA - Parlament wzywa do wzmocnienia koordynacji polityki gospodarczej w strefie euro

Parlament Europejski wezwał Komisję Europejską i Radę, aby wykorzystwały kryzys w strefie euro do wzmocnienia działań koordynujących polityki gospodarcze państw członkowskich oraz umożliwiających interwencje w przyszłości w celu zapobiegania napiętej sytuacji na rynkach finansowych.

Reprezentujący Radę **Diego Lopez Garrido** powiedział, że obecny deficyt w finansach publicznych jest wypadkową kryzysu i działań podejmowanych przez rządy państw członkowskich w celu zapobiegnięcia załamaniu rynków finansowych. Pomimo napięcia panującego na giełdach, działania UE uznał za adekwatne i opowiedział się za ich utrzymaniem.

„Odpowiednie bodźce fiskalne, reformy strukturalne i mechanizm nadzoru to niezbędne elementy działań w celu złagodzenia napięć na rynku i powrotu Grecji na ścieżkę zrównoważonego wzrostu” - powiedział komisarz **Joaquin Almunia**. Komisja popiera plan przygotowany przez grecki rząd, który przewiduje między innymi reformę finansów, systemu emerytalnego oraz zmiany w strukturze rynku pracy i redukcję zatrudnienia przez sektor publiczny. „Mimo że istnieją zagrożenia dla realizacji celów tego programu i implementacji działań przystosowawczych w okresie średnioterminowym, to jednak scenariusz makroekonomiczny jest optymistyczny, w tym zwłaszcza działania zapobiegające unikaniu płacenia podatków w czasie załamania gospodarczego”. Almunia dodał, że pomoc państw członkowskich dla Grecji nie jest bezwarunkowa i kraj ten musi w zamian podjąć duży wysiłek.

Corine Wortman-Kool (EPP, Holandia) powiedziała, że EPP popiera stanowisko Komisji, nawet jeśli przychodzi ono o kilka miesięcy za późno. Problemy na rynkach krajów strefy euro dowodzą konieczności silniejszej koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich.

Udo Bullman (S&D, Niemcy) powiedział, że „działania modernizacyjne krajów członkowskich nie przynoszą efektów”. UE musi być w stanie bronić się przed atakiem na rynkach wykorzystując w tym celu niekonwencjonalne środki.

„Naszym błędem taktycznym i strategicznym było to, że nie interweniowaliśmy natychmiast i przyjęliśmy złe podejście od samego początku” - powiedział **Guy Verhofstadt** (ALDE, Belgia), dodając, że sytuacja w Grecji dowodzi porażki strategii lizbońskiej. Krytykował „brak spójności, brak zaufania i brak solidarności” oraz podkreślał, że Europa nie potrzebuje interwencji MFW, a by rozwiązać problemy w strefie euro.

Pascal Canfin (Zieloni/ALE, Francja) powiedział, że do niedawna Hiszpania w pełni przestrzegała kryteriów stabilności, ale pozwolono, aby dług publiczny ‘ekspłodował’ i po dwóch latach sytuacja okazuje się niezwykle trudna, a bezrobocie bardzo wysokie. „Kryteria stabilności są ważne ale niewystarczające” - stwierdził.

Kay Swinburne (ECR, Wielka Brytania) powiedziała, że Europejski Bank Centralny powinien nadzorować zadłużanie państw członkowskich strefy euro w ujęciu całościowym. UE powinna posiadać strategię zapewniającą zrównoważoną zapadalność emitowanych papierów dłużnych.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL, Grecja) uznał, że strategia lizbońska jest jedną z przyczyn kryzysu, który jest kryzysem dotykającym całą strefę euro, nie tylko Grecję.

Nikolaos Salavrakos (EFD, Grecja) przeciwstawiał wizję zacieśniania więzów gospodarczych i społecznych przewodniczącego Barroso realiom rynku rządzonego przez kapitał spekulacyjny.

9. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH - SWIFT: Parlament odrzucił porozumienie z USA

Kontrowersje wokół SWIFT pojawiły się po raz pierwszy w 2006 roku, kiedy media ujawniły, że administracja Stanów Zjednoczonych posiada dostęp do danych przechowywanych przez międzynarodowe stowarzyszenie finansowe SWIFT mające swoją siedzibę w Belgii. Ponieważ udostępnianie danych odbywało się bez wiedzy osób i podmiotów dokonujących transakcji finansowych, Parlament Europejski zażądał gwarancji, że dane są wykorzystywane wyłącznie w celu zwalczania terroryzmu.

W lipcu 2009 roku media poinformowały, że w wyniku zmian w strukturze organizacyjnej stowarzyszenia SWIFT i budowy nowego centrum przechowywania danych w Szwajcarii, konieczne będzie zawarcie nowego porozumienia.

• Debata przed głosowaniem

Większość mówców zabierających głos w debacie na temat umowy SWIFT wskazywało na brak należytej ochrony danych osobowych w tymczasowym porozumieniu o przekazywaniu danych bankowych do Stanów Zjednoczonych za pośrednictwem sieci SWIFT. „Rada wykonała pewne zachęcające gesty, ale nic poza

tym”, powiedział mówca z grupy EPP. Socjaliści, ALDE, Zieloni i GUE byli wyraźnie przeciwko porozumieniu. ECR potrzebuje więcej czasu do namysłu.

Sprawozdawca Parlamentu **Jeanine Hennis-Plasschaert** (ALDE, Holandia) powiedziała, że korzystanie z danych finansowych do celu walki z terroryzmem jest konieczne, ale Rada nie broniła wystarczająco mocno prawa do ochrony prywatności. Wyraziła ubolewanie, że w relacjach ze Stanami Zjednoczonymi w kwestiach bezpieczeństwa nie ma wzajemności, a zapisy przewidywane w porozumieniu nie spełniają wymogu proporcjonalności.

Reprezentujący Radę **Alfredo Perez Rubalcaba** powiedział, że program śledzenia finansowania terroryzmu (ang. TFTP) jest nieocenionym narzędziem, które pomogło już zapobiec atakom terrorystycznym. Wyraził przekonanie, że uzgodniony tekst zawiera odpowiednie gwarancje ochrony danych.

Komisarz **Cecilia Malmström** powiedziała, że porozumienie jest korzystne nie tylko dla Stanów Zjednoczonych, ale dla wszystkich. Wnioski zawarte w sprawozdaniu byłego sędziego Jean-Louis Bruguière dla Komisji wskazują, że „TFTP jest skutecznym instrumentem pozyskiwania informacji przydatnych w walce z terroryzmem”. Zdaniem Malmström odrzucenie porozumienia przez Parlament będzie stanowiło „poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa” obywateli.

„Domagamy się zapewnienia zarówno bezpieczeństwa, jak i swobód obywatelskich oraz ochrony danych na jednakowych zasadach”, powiedział **Ernst Strasser** (EPP, Austria). UE posiada dobre partnerskie więzi ze Stanami Zjednoczonymi, lecz „to porozumienie wynegocjowano nieroztropnie”, przekonywał. „Nie możemy zaakceptować takiego stanu rzeczy”, stwierdził Strasser.

Zdaniem **Martina Schulza** (S&D, Niemcy) podpisanie umowy „było błędem ze strony rządów państw członkowskich UE”. Porozumienie nie daje pewności, w jaki sposób dane mają być gromadzone, przechowywane i przetwarzane oraz czy obywatel będzie miał do nich dostęp. „Nie możemy podpisać się pod tak złym porozumieniem”, stwierdził Schulz.

Sophie in't Veld (ALDE, Holandia) powiedziała, że SWIFT jest „kluczową decyzją, jaka stoi przed Parlamentem Europejskim”. Umowa nie powinna budzić wątpliwości, co do tego, czy zapewnia bezpieczeństwo danych. Nasi wyborcy mają prawo wiedzieć, że traktujemy kwestie ochrony prywatności bardzo poważnie i nie jesteśmy tu po to, by jedynie parafować decyzji Rady.

Do odrzucenia umowy nawoływała **Rebeca Harms** (Niemcy) zabierająca głos w imieniu grupy Zielonych. „Nie możemy się na nią zgodzić skoro wielu z nas w kółko powtarza, że jest to umowa, która narusza prawa obywateli”, stwierdziła Harms.

Timothy Kirkhope (ECR, Wielka Brytania) przyznał, że czuje się „sfrustrowany i rozgniewany” tym, jak został potraktowany przez Radę. „Teraz otrzymujemy jakieś zapewnienia o ochronie danych ze strony Rady i Komisji, ale potrzebujemy czasu, aby to wszystko spokojnie rozważyć”.

Lothar Bisky (GUE / NGL, Niemcy) podkreślił, że tymczasowe porozumienie „zostało osiągnięte w budzących wątpliwości okolicznościach i z pominięciem Parlamentu Europejskiego”.

- **Wyniki głosowania**

Parlament Europejski **nie zatwierdził** tymczasowego porozumienia o przekazywaniu danych bankowych do Stanów Zjednoczonych za pośrednictwem sieci SWIFT. Zastrzeżenia budziły kwestie dotyczące ochrony prywatności oraz proporcjonalności i wzajemności środków przewidzianych w tej umowie. Umowa, którą podpisały rządy 27 państw członkowskich i USA straciła moc prawną.

Rezolucję odrzucającą porozumienie przyjęto stosunkiem głosów 378 za, 196 przeciw i 31 wstrzymujących się. Parlament zwrócił się do Rady i Komisji do rozpoczęcia prac nad nowym porozumieniem. Posłowie podkreślają, że nowa umowa musi być negocjowana w zgodzie z zapisami Traktatu z Lizbony i uwzględniać w szczególności zapisy Karty Praw Podstawowych.

Wnioski grup EPP i ECR, aby odłożyć głosowanie nad umową zostały odrzucone 290 głosami za, 305 przeciw, przy 14 wstrzymujących się.

„Rada nie broniła wystarczająco mocno prawa do ochrony prywatności”, powiedziała sprawozdawczyni prac Parlamentu **Jeanine Hennis-Plasschaert** (ALDE, Holandia). Uzasadniała, że zapisy regulujące zasady przekazywania i przechowywania danych bankowych zawarte w umowie nie były proporcjonalne do stopnia bezpieczeństwa jakie miały rzekomo zapewniać.

Dane finansowe przydatne w zapobieganiu aktom terrorystycznym mogą nadal być przekazywane Stanom Zjednoczonym na podstawie porozumienia o wzajemnej współpracy prawnej zawartego w oparciu o krajowe regulacje państw członkowskich UE.

Komisja Europejska oświadczyła w dniu 10 lutego br. w liście do przewodniczącego PE Jerzego Buzka, że w nadchodzących tygodniach przyjęte zostaną wytyczne do negocjacji nad długoterminowym porozumieniem ze Stanami Zjednoczonymi. Wytyczne będą uwzględniać zastrzeżenia Parlamentu Europejskiego i Rady, aby zapewnić „całkowite poszanowanie prywatności i ochrony danych”.

- **Dane obywateli UE powinny podlegać regulacjom na poziomie Wspólnoty**

W rezolucji przyjętej we wrześniu 2009 roku posłowie domagali się, aby porozumienie uwzględniało prawa obywateli UE do ochrony ich danych osobowych. Posłowie podkreślali wtedy, że dane powinny być gromadzone i przetwarzane „wyłącznie w celu zwalczania terroryzmu” i przypominali o konieczności znalezienia „właściwej równowagi między środkami bezpieczeństwa a ochroną wolności obywatelskich i praw podstawowych”.

Obywatele UE i przedsiębiorcy powinni uzyskać taką samą możliwość dochodzenia swoich praw, jak w przypadku danych przechowywanych w UE, wraz z prawem do rekompensaty w przypadku niezgodnego z prawem przetwarzania danych osobowych.

- **Przewodniczący Buzek o wyniku głosowania w Parlamencie Europejskim nad umową SWIFT**

„W Parlamencie Europejskim przeważa opinia, że w tekście przedstawionym nam przez Radę nie znaleziono złotego środka między bezpieczeństwem z jednej strony, a ochroną swobód obywatelskich i praw podstawowych z drugiej.” Przewodniczący Parlamentu Europejskiego Jerzy Buzek złożył następujące oświadczenie dotyczące wyniku głosowania w Parlamencie Europejskim nad umową między UE i USA o przetwarzaniu i przekazywaniu z Unii Europejskiej do Stanów Zjednoczonych danych z komunikatów finansowych do celów programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów (SWIFT):

„Parlament Europejski odrzucił proponowaną umowę przejściową SWIFT. W Parlamencie Europejskim przeważa opinia, że w tekście przedstawionym nam przez Radę nie znaleziono złotego środka między bezpieczeństwem z jednej strony, a ochroną swobód obywatelskich i praw podstawowych z drugiej.

Mimo istotnych postępów poczynionych w ostatnich dniach obawy Parlamentu Europejskiego dotyczące wykorzystania danych nie zostały w pełni rozwiane. Są to trudne, złożone i delikatne sprawy – stąd też nie wszyscy mogą czuć się usatysfakcjonowani wynikiem. Traktat lizboński, uzgodniony przez rządy 27 państw członkowskich, dał posłom do PE prawo weta wobec porozumień międzynarodowych tego rodzaju. Te same rządy muszą przyjąć do wiadomości, że Parlament Europejski będzie korzystał z tego prawa w sposób odzwierciedlający jego własną ocenę problemów, będących źródłem troski obywateli Europy.”

10. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH – Handel ludźmi: Wezwanie do pomocy ofiarom

W rezolucji przyjętej w dniu 10 lutego br., Parlament Europejski zażądał, by ofiary handlu ludźmi, zwłaszcza kobiety i dzieci, otrzymywały ochronę i bezwarunkową pomoc. Poszkodowani powinni mieć prawo do bezpłatnej pomocy prawnej. Parlament jest zdania, że kary za przemyt ludzi powinny być ponownie przemyślane i trzeba znaleźć sposób, aby zmniejszyć popyt na usługi świadczone przez ofiary.

Rezolucja Parlamentu podkreśla, że zwalczanie handlu ludźmi musi być umieszczone wysoko w agendzie UE w czasie kryzysu gospodarczego i finansowego. Zgodnie z oceną Europolu za 2009 r., handel kobietami w celu ich wykorzystywania seksualnego nie zmniejszył się a handel przymusową siłą roboczą wzrasta.

Handel ludźmi może przybierać różne formy, takie jak wykorzystywanie seksualne, praca przymusowa, nielegalny handel ludzkimi narządami, żebractwo, nielegalne adopcje czy wykorzystywanie do pracy domowej. Spośród zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi, 79% stanowią kobiety i dziewczęta.

Posłowie stwierdzają, że dalsze działania UE w tej dziedzinie powinny skupiać się na ochronie ofiar, z należytym uwzględnieniem sytuacji kobiet i dzieci, między innymi poprzez zadbanie o to, by pomoc udzielana ofiarom nie podlegała żadnym warunkom,

przyzwolenie ofiary na wykorzystywanie nie miało w żadnym wypadku znaczenia, a ofiary otrzymywały pomoc niezależnie od ich skłonności do współpracy w postępowaniu karnym.

Zdaniem PE, ofiary powinny otrzymać wszelką możliwą pomocy od momentu, w którym zostały zidentyfikowane jako ofiary handlu ludźmi. Ponadto, powinny one uzyskać prawo do przynajmniej tymczasowego pozwolenia na pobyt, niezależnie od ich skłonności do współpracy w postępowaniu karnym, oraz ułatwiony dostęp do rynku pracy, w tym zapewnienie szkoleń i innych form podnoszenia umiejętności i kwalifikacji.

PE zwraca się również o praktykowanie uproszczonej procedury łączenia rodzin ofiar, w szczególności gdy jest to niezbędne w celu ich ochrony, zapewnienie dostępu do właściwego, bezpiecznego zakwaterowania i specjalistycznych usług wsparcia obejmujących zapewnienie pożywienia/ dietyiennej na utrzymanie, dostępu do opieki medycznej w nagłych przypadkach, dostępu do usług doradztwa, w stosownych wypadkach usług z zakresu tłumaczeń pisemnych i ustnych, a także zapewnienie pomocy w nawiązaniu kontaktu z rodziną i przyjaciółmi oraz dostępu do kształcenia dla dzieci.

Parlament wezwał również do udzielania ofiarom profesjonalnej pomocy, w tym bezpłatnej pomocy prawnej (która ma zasadnicze znaczenie dla wyzwolenia się z przymusowej sytuacji, w której się znajdują), biorąc pod uwagę, że nie posiadają one środków finansowych i dlatego nie są w stanie zapłacić za taką pomoc.

Parlament Europejski wezwał agencję Frontex i krajowe agencje kontroli granic, aby w trakcie prowadzenia swoich działań definiowały wspólne praktyki w celu podniesienia poziomu świadomości swoich pracowników na temat kwestii nielegalnego handlu ludźmi oraz identyfikowały ofiary tego handlu i gwarantowały ich ochronę.

Eurodeputowani wezwali również do prowadzenia kampanii informacyjnych i uświadamiających poprzez edukację i system szkolny w krajach pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia handlu ludźmi.

Traktat z Lizbony wzmacnia działania UE w dziedzinie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych, w tym w zwalczaniu handlu ludźmi. Parlament, jako współustawodawca, będzie miał do odegrania ważną rolę w tej dziedzinie.

11. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH - Walka z terroryzmem: Debata na temat skanerów na lotniskach

W 2008 roku PE przyjął rezolucję w sprawie skanerów ciał, gdzie krytycznie odniósł się do zamieszczenia na europejskich lotniskach urządzeń, uznając je za zbyt ingerencyjne. Jeżeli skanery ciała miałyby się pojawić na unijnych lotniskach, musiałyby znaleźć się w każdym państwie członkowskim, uważają posłowie. Komisja powinna jednak przedstawić propozycję wprowadzenia skanerów ciała w ciągu najbliższych miesięcy, ale tylko wtedy, gdy wszystkie pytania związane z ich

skutecznością, wpływem na zdrowie i zachowaniem prywatności zostaną odpowiednio uwzględnione.

Podczas debaty w Parlamencie Europejskim w dniu 10 lutego br. o zwalczaniu terroryzmu deputowani opowiadali się też za usprawnieniem wymiany informacji wywiadowczych.

Niektóre porty lotnicze w UE zaczęły używać skanerów ciała. Jest to reakcja na niedawną próbę ataku terrorystycznego na samolot z Amsterdamu do Detroit. „Terrorystyci podążają z postępem technicznym, musimy im dotrzymać kroku”, powiedział przedstawiciel Rady, hiszpański minister spraw wewnętrznych **Alfredo Perez Rubalcaba**. Zaznaczył jednak, iż „potrzebujemy wspólnego podejścia wobec problemu bezpieczeństwa na lotniskach. W przeciwnym razie powstaną słabe punkty, które mogą zagrozić nam wszystkim. Przed wprowadzeniem skanerów, musimy zbadać ich skuteczność, zgodność z prawem do prywatności oraz wpływ na ludzkie zdrowie”, mówił hiszpański minister.

Komisarz do spraw transportu, **Siim Kallas** podkreślił, że Komisja poczeka do kwietnia na wyniki analiz, które powinny wyjaśnić najważniejsze wątpliwości. **Saïd El Khadraoui** (S&D, Belgia) zauważył, że nawet skanery ciała nie dają stuprocentowej ochrony: „Czasami przedmioty ukryte są w organizmie człowieka, a nie przy ciele”.

„Ci, którzy mówią o prawach podstawowych powinni pamiętać, że prawo do życia jest najbardziej podstawowym prawem, które stoi nad wszystkimi innymi”, przekonywała **Teresa Jiménez-Becerril Barrio** z hiszpańskiej Partii Pracy, która w 1998 roku straciła brata w zamachu ETA.

Charles Tannock (Wielka Brytania, ECR) obawia się, że promieniowanie jonizujące wykorzystywane przez skanery może być groźne dla zdrowia, gdyż „jest bardziej niebezpieczne dla skóry i tkanek miękkich niż promieniowanie obecne na pokładzie samolotu”.

„Ważne jest, aby te urządzenia były nie tylko bezpieczne dla zdrowia, ale również, aby wizerunki skanowanych pasażerów były odpowiednio zabezpieczone. Zwłaszcza, gdy dotyczy to dzieci”, podkreślił **Artur Zasada** (EPP, Polska).

„Zanim powstanie wspólne podejście UE w tej kwestii, oczekujemy od Komisji Europejskiej szczegółowych analiz. Chcemy, aby wszelkie aspekty etyczno-prawne zostały dogłębnie sprawdzone”, dodał **Jacek Protasiewicz** (EPP, Polska) członek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w PE.

Jedno z pytań posłów skierowanych do KE odnosi się do kosztów związanych z wprowadzeniem technologii. Dla wielu małych lotnisk mogą one być trudne do poniesienia. „Najnowocześniejsze dostępne skanery kosztują około 150 tys. euro i nawet one nie są w stanie wykryć ładunków wybuchowych ukrytych wewnątrz ciała. Umożliwia to przeprowadzania aktów terrorystycznych przy użyciu tzw. „bomb czopowych”, zauważył poseł Zasada.

„Równolegle do wdrażania nowych zabezpieczeń trzeba się skoncentrować na polepszeniu istniejących środków bezpieczeństwa, szkoleniu personelu lotniska i efektywnej wymianie danych między organami bezpieczeństwa. W wielu portach lotniczych wciąż nie dopełnia się podstawowych procedur”, stwierdził **Jacek Protasiewicz**.

- **Skuteczna strategia walki z terroryzmem**

Z danych Europolu na rok 2008 wynika, że w krajach UE odnotowano 515 prób ataku terrorystycznego. Przed sądem postawiono 359 osób, z czego połowa miała związki z muzułmańskimi fundamentalistami, w tym z siecią Al-Kaidy, a prawie 40 procent działało w imieniu separatystów.

Alfredo Pérez Rubalcaba uważa, że strategia walki z terroryzmem, którą UE wprowadziła w 2005 roku po zamachach w Madrycie i Londynie, nadal jest skuteczna. Przedstawiciel hiszpańskiego rządu jest zdania, iż obecnie należy się skupić się na zapobieganiu i zwalczaniu radykalizacji niektórych grup.

W debacie nie zabrakło też radykalnych wypowiedzi posłów. Według włoskiej deputowanej, **Mary Bizzotto** z grupy Europa Wolności i Demokracji, „terroryzm jest bezpośrednim dowodem, iż niektóre grupy etniczne, zwłaszcza muzułmanie, są niezdolne do integracji w Europie”.

Komisarz **Cecilia Malmström**, która odpowiada za sprawy wewnętrzne zapowiedziała kontrolę i ocenę środków antyterrorystycznych w UE. Przegląd zabezpieczeń pozwoli na usunięcie luk i przyniesie niezbędne zmiany legislacyjne.

12. POLITYKA ZEWNĘTRZNA - Rozszerzenie UE: Parlament ocenia przygotowania trzech krajów kandydujących do członkostwa

Parlament Europejski **pozytywnie** ocenił starania poczynione w ubiegłym roku przez Chorwację i Byłą Jugosłowiańska Republikę Macedonii w ramach przygotowań do członkostwa w Unii Europejskiej. Posłowie zwrócili uwagę na niewielkie postępy poczynione przez Turcję na drodze do wypełnienia kryteriów kopenhaskich.

W rezolucjach przyjętych przez Parlament Europejski, posłowie podkreślają, że wszystkie trzy kraje kandydackie muszą dokończyć reformy zapewniające w pełni przestrzeganie prawa i swobody wypowiedzi, skuteczną walkę z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz poszanowanie praw mniejszości i poprawne relacje z państwami ościennymi.

- **Chorwacja**

Parlament uważa, iż negocjacje z Chorwacją można będzie zamknąć już w tym roku. Kraj ten musi jednak wzmocnić administrację publiczną, zreformować sądownictwo, nasilić walkę z korupcją i przestępczością zorganizowaną, umożliwić sprawne odsyłanie uchodźców oraz zapewnić dostęp do dokumentów na temat zbrodni wojennych na użytek Międzynarodowego Trybunału Karnego dla byłej Jugosławii w Hadze (MTKJ).

W negocjacjach z Chorwacją otwartych pozostaje 28 rozdziałów, a 17 innych udało się już wstępnie uzgodnić.

- **Była Jugosłowiańska Republika Macedonii**

Negocjacje z Byłą Jugosłowiańską Republiką Macedonii będzie można rozpocząć w niedalekiej przyszłości, uważają posłowie. Kwestie, na których będą musiały skoncentrować się wysiłki tamtejszych władz to, podobnie jak w przypadku Chorwacji, reforma administracji publicznej i sądownictwa i walka z korupcją. Niezbędna jest również poprawa w dziedzinie praw kobiet i stosunków między grupami etnicznymi

Ponadto kraj musi „podwoić wysiłki w celu znalezienia satysfakcjonującego rozwiązania kwestii nazwy”. W tej sprawie trwa spór z Grecją, która blokuje użycie nazwy ‘Macedonia’ argumentując, iż tak nazywa się jeden z historycznych regionów Hellady.

Jednak Parlament z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę rządu Grecji, który zaproponował przyjęcie roku 2014 jako symbolicznej i motywującej docelowej daty przystąpienia krajów Bałkanów Zachodnich do UE. Posłowie zwracają się do rządów państw tego regionu o szczerze przyczynienie się do realizacji tego celu.

- **Turcja**

Bardziej krytyczną ocenę wystawili posłowie Turcji, która poczyniła „ograniczony postęp” w drodze do Unii. Parlament zauważa, że już czwarty rok z rządu Turcja nie wypełniła postanowień wynikających z układu o stowarzyszeniu WE-Turcja i z jego protokołu dodatkowego.

Posłowie uważają, iż powinna lepiej wdrażać istniejące przepisy w dziedzinie praw kobiet, niedyskryminacji, wolności religijnej, wolności przekonań i wypowiedzi, wykazać zero tolerancji dla tortur i wzmocnić walkę z korupcją. Tureckie władze powinny też „przyczynić się w konkretny sposób” do rozwiązania kwestii cypryjskiej.

Parlament zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez Turcję umowy międzyrządowej w sprawie gazociągu Nabucco, której wdrożenie stanowi jeden z najwyższych priorytetów UE w zakresie bezpieczeństwa energetycznego i wzywa do otwarcia rozdziału dotyczącego energii w negocjacjach akcesyjnych. Do tej pory otwarto 12 z 35 rozdziałów negocjacyjnych. Rozdział dotyczący ochrony środowiska został otwarty w grudniu 2009 roku.

13. POLITYKA ZEWNĘTRZNA - Wybory na Ukrainie spełniły większość międzynarodowych wymogów

Delegacja ośmiu posłów Parlamentu Europejskiego potwierdziła w dniu 8 lutego br., że obie tury wyborów prezydenckich na Ukrainie spełniły większość zobowiązań międzynarodowych tego kraju. Posłowie byli na Ukrainie od 5 do 8 lutego w celu obserwacji drugiej tury wyborów prezydenckich na Ukrainie w dniu 7 lutego.

Paweł Kowal (ECR, Polska), przewodniczący delegacji, powiedział, że „wolne wybory odbyły się po raz kolejny w kraju, który pokonał komunizm i przeżył okres II wojny światowej i dominacji sowieckiej. Warto przypomnieć o tych faktach wspólnocie międzynarodowej, której uwaga skierowana jest dziś na Kijów”.

W Kijowie towarzyszyli mu posłowie: **Alojz Peterle** (EPP, Słowenia), **Algirdas Saudargas** (EPP, Litwa), **Inese Vaidere** (EPP, Łotwa), **Kristian Vigenin** (S&D, Bułgaria), **Barbara Weiler** (S&D, Niemcy), **Adina-Ioana Valean** (ALDE, Rumunia) i **Rebecca Harms** (Zieloni/EFA, Niemcy).

- **Posłowie pod wrażeniem przebiegu wyborów, mimo pewnych problemów**

Alojz Peterle powiedział: „Odwiedziliśmy wczoraj 14 lokali wyborczych, miejskich i wiejskich i byliśmy pod wrażeniem uwagi przywiązywanej do respektowania zasad i procedur. Myślę, że możemy śmiało powiedzieć, że Ukraina podniosła poziom standardów wyborczych i może być dobrym przykładem dla wielu innych krajów. Ponadto, pomimo silnej polaryzacji i zmiany prawa wyborczego pomiędzy pierwszą i drugą turą wyborów, wybory zostały przeprowadzone w sposób pokojowy i bez poważnych napięć”.

Delegacja Parlamentu Europejskiego zauważyła, że proces wyborczy został przeprowadzony prawidłowo, ale jak zauważyła pani **Vălean** „każda demokracja potrzebuje również do prawidłowego funkcjonowania szerszych, długoterminowych ram prawnych”. W opinii posła **Vigenina** „te wybory jasno pokazały, że Ukraina konsekwentnie zmierza w kierunku politycznej stabilności i dojrzałości. Następnym krokiem powinno być ponowne uruchomienie długo odkładanych reform w kraju, dla dobra Ukrainy „.

Pani **Weiler** (S&D, Niemcy) podkreśliła, że „poprawa procesu wyborczego na Ukrainie nie będzie możliwe bez rozwiązania kwestii zasad finansowania partii politycznych i kampanii wyborczych”.

Pani **Vaidere** powiedziała: „Pochwalam Ukraińców za ich oddanie dla demokracji, co było widać w lokalach wyborczych, które odwiedziliśmy.” Powiedziała, że „urny nie powinny być zupełnie przezroczyste i otwarte, ponieważ to umożliwia, że inni ludzie w lokalu wyborczym mogą zobaczyć, jak głosowała dana osoba” i podkreśliła, że kandydaci nadal szukają luk w ordynacji wyborczej w zakresie reklamy politycznej: „Zauważyliśmy wiele plakatów na ulicach, które pośrednio i w sposób oczywisty wyraźnie promowały jednego kandydata, co jest zakazane wedle ukraińskiego prawa wyborczego”.

- **Przyszłość Ukrainy**

Przewodniczący delegacji **Paweł Kowal** powiedział: „Drzwi do Europy powinny zostać otwarte dla Ukrainy. Zgodne z prawem wybory są ważnym sygnałem dla europejskiej opinii publicznej, że dzisiaj Ukraina jest normalnym europejskim krajem, który ma prawo do swojego własnego, europejskiego wyboru. Mam nadzieję, że ten wybór będzie wsparty podpisaniem umowy o stowarzyszeniu z UE i złagodzeniem

wymogów wizowych. Jako szef delegacji UE-Ukraina będę dążył do osiągnięcia tych celów”.

Rebecca Harms (Zieloni/ALE, Niemcy) wezwała obu kandydatów do zaakceptowania wyniku i - w razie wątpliwości – pozwolenia, aby zdecydował o tym sąd. „Obywatele Ukrainy tęsknią za polityką rozsądną i odpowiedzialną, a nie za powtórką protestów z 2004 r.”, powiedziała. „Sondaże wykazały”, dodała, „że przed prezydentem Ukrainy stoi ogromne zadanie, jeśli chodzi o zjednoczenie Ukrainy. Podział między Wschodem a Zachodem jest do przewyciężenia, a wspólne wysiłki są konieczne, zwłaszcza teraz w czasach kryzysu”.

Pani Harms wezwała również Stefana Füle, desygnowanego komisarza ds. rozszerzenia i polityki sąsiedztwa, aby położył szczególny nacisk na Ukrainę, a także na wspieranie rozwoju demokracji na Ukrainie.

⇒ **Wybory na Ukrainie: mówi szef delegacji Parlamentu, Paweł Kowal**

Sytuacja na Ukrainie po wyborach prezydenckich, w których zwyciężył Wiktor Janukowycz była tematem poselskiej debaty z komisarzem do spraw rozszerzenia, Štefanem Füle. Ukraina jest jednym z najważniejszych sąsiadów Unii Europejskiej, odgrywa też kluczową rolę w dostawach gazu do UE. Międzynarodowi obserwatorzy, wśród nich posłowie, uznali, że wybory odbyły się według demokratycznych standardów. Przewodniczącym delegacji Parlamentu na Ukrainie jest Paweł Kowal z grupy ECR, z którym dziennikarze PE przeprowadzili rozmowę.

• **Czego nauczyły nas wybory na Ukrainie?**

Przed wyborami spekulowano, jak będą one przebiegać. Obecnie możemy powiedzieć, że Unia ma na wschodzie partnera, państwo, w którym odbywają się normalne wybory, w wyniku których zmienia się władza. Frekwencja wyborcza, tym razem pomimo bardzo złych warunków atmosferycznych i komunikacyjnych, wynosi ok. 70 %, a więc więcej niż w licznych krajach UE. Teraz Unia musi odpowiedzieć na ten fakt, musi być otwarta na Ukrainę.

• **Czy zwycięstwo Janukowycza wpłynie na bezpieczeństwo energetyczne Unii?**

Scenariusz pesymistyczny polegałby na tym, że Wiktor Janukowycz pozostanie przy poglądach, które głosił przed wyborami. Opowiadał się raczej za utrzymaniem rosyjskich pośredników w handlu gazem pomiędzy Gazpromem a Ukrainą, co może wpłynąć też na dostawy do UE. Mówił też, że Ukraina powinna przyłączyć się do Nordstreamu, choć trudno powiedzieć jak mogłoby to wyglądać technicznie, bo Ukraina nie leży na jego trasie. Zresztą gdyby Ukraina miała się przyłączać do tego gazociągu, straciłaby sens jego budowa: Rosji chodziło przecież m.in. o ominięcie Ukrainy.

Istnieje też niebezpieczeństwo, że Rosja przyjmie wariant białoruski i za tani gaz będzie kupować wpływy polityczne na Ukrainie. Ale może być też tak, że nowy prezydent zdecyduje się na poważną współpracę w sferze energetyki z Unią Europejską, która przyniesie wzmocnienie bezpieczeństwa Ukrainy i dołączy ją stopniowo do europejskiego systemu bezpieczeństwa. Zobaczymy...

- **Jak Unia Europejska mogłaby poprawić relacje z Ukrainą?**

Najważniejsze sprawy to przygotowanie oraz podpisanie umowy stowarzyszeniowej UE z Ukrainą, szczególnie w części dotyczącej wolnego handlu i złagodzenie, a w przyszłości być może zniesienie ruchu wizowego z Ukrainą. Większość społeczeństwa ukraińskiego opowiada się za przystąpieniem do Unii Europejskiej. Będzie to jednak możliwe tylko dzięki wielu zmianom prawnym i wyrzeczeniom po stronie ukraińskiej.

Jestem głęboko przekonany, że jeśli UE nie powie wyraźnie, że dla Ukrainy drzwi do UE są otwarte, to zmarnujemy szansę na zmiany na Ukrainie, a zatem i ogólny poziom bezpieczeństwa krajów na wschodzie UE będzie niższy. Dla mnie jest oczywiste, że aby oczekiwać głębokich zmian na Ukrainie, trzeba Ukraińcom powiedzieć, że ich miejsce nie będzie w wiecznym europejskim przedpokojem.

Nasza jednoznaczna deklaracja, że drzwi do UE są otwarte, oczywiście z zastrzeżeniem, że nie będzie łatwe, ani, że nie będzie to jutro. Od tej deklaracji zależy wiele konkretnych zmian, projektów, zależy zaufanie Ukraińców do UE. Inaczej Ukraińcy uznają rosyjską ofertę za ciekawszą. Z drugiej strony wzmocnienie wpływów Rosji na Ukrainie tylko wzmocni imperialne tendencje Kremla i w konsekwencji pogorszy jego relacje z UE. Nie ma wyjścia trzeba działać w duchu założycieli UE...

- **Czy Julia Tymoszenko łatwo pogodzi się z przegraną?**

Julia Tymoszenko otrzymała dobry wynik. Różnica między nią a Wiktorem Janukowyczem jest niewielka. Naturalne jest więc, że będzie ona dążyć do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości dotyczących wyborów przed sądami. Podobne procedury istnieją w wielu krajach UE i USA, a kandydaci mają prawo ich używać. Dzisiaj nic nie wskazuje na to, by jakiegokolwiek nieprawidłowości, które przecież występują w niemal wszystkich wyborach na świecie, mogły być tak duże, że zmieniłyby ich wynik.

Dla Ukrainy najlepiej byłoby, by nowy prezydent w odpowiedni sposób przejął władzę a po wyczerpaniu drogi prawnej i wyjaśnieniu wątpliwości, w imię przyszłości Ukrainy wszyscy kandydaci uznali wynik wyborów. Inaczej Ukraińcy pomyślą, że wybory to zabawa, bo nie skutkują normalną zmianą władzy na rzecz tego, który wygrał. Naprawdę, wysoka frekwencja wyborcza to wielkie zobowiązanie dla wszystkich ukraińskich polityków.

14. POLITYKA ZEWNĘTRZNA – Posłowie ubolewają nad irańską grą na czas w kwestii programu jądrowego

Iran powinien „przywrócić przejrzystość programu jądrowego”, stwierdzili posłowie PE w rezolucji na temat sytuacji w Iranie przyjętej w dniu 10 lutego br.

Parlament potępił zarzuty jakoby pracownicy europejskich ambasad ingerowali w wewnętrzne sprawy Iranu i wzywa w związku z tym władze Iranu do przestrzegania

konwencji wiedeńskiej i standardów dyplomatycznych. Ponadto Parlament wyraził swoje zaniepokojenie z powodu charakteru demonstracji, które odbyły się przed ambasadami UE w Teheranie w dniu 9 lutego, gdyż zostały zorganizowane przez bojówki Basji i wezwał władze Iranu do zagwarantowania bezpieczeństwa misji dyplomatycznych.

Posłowie potępił rząd irański za odrzucenie kompromisu w kwestii nuklearnej. W rezolucji Parlament stwierdził, że reżim irański dąży najwyraźniej do wykorzystania tej sprawy do odwrócenia uwagi od kryzysu w kraju oraz jako taktyki służącej zyskaniu na czasie i uniknięciu dyskusji w Radzie Bezpieczeństwa ONZ na temat dalszych sankcji, uważa także, że ostatnie oświadczenia prezydenta Iranu Mahmuda Ahmadineżada stanowią element tej taktyki.

Parlament uznał prawo Iranu do rozwijania energii atomowej do celów pokojowych, ale podkreślił, że Teheran powinien „przywrócić przejrzystość swojego programu jądrowego”. Posłowie chcą długoterminowego rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej.

Parlament ubolewa nad faktem, że strona irańska odwołała zaplanowaną wizytę delegacji Parlamentu Europejskiego i ma nadzieję, że irański rząd i parlament zrewidują swoje stanowisko w sprawie bezpośrednich kontaktów.

- **Wolność wypowiedzi, zgromadzeń i stowarzyszeń**

Eurodeputowani zdecydowanie poparli demokratyczne aspiracje narodu irańskiego i głęboko ubolewają nad faktem, że irański rząd i parlament są najwyraźniej niezdolne do konstruktywnej odpowiedzi na uzasadnione żądania irańskich obywateli, zwłaszcza młodego pokolenia, którego nadzieje na rozwój gospodarczy i społeczny zbyt długo tłumiono. Ponadto Parlament wezwał do natychmiastowego uwolnienia wszystkich osób przetrzymywanych jedynie za pokojowe korzystanie ze swego prawa do wolności wypowiedzi, zgromadzeń i stowarzyszeń lub z powodu swoich przekonań religijnych lub orientacji seksualnej, oraz wzywa władze do ścigania i postawienia przed sądem urzędników rządowych i członków służb bezpieczeństwa, którzy odpowiadają za zabójstwa dysydentów lub członków ich rodzin, demonstrantów i osób zatrzymanych, za znęcanie się nad nimi i ich torturowanie.

Parlament potępił wysiłki irańskich władz zmierzające do cenzurowania prasy i zakłócania usług radiowych, telewizyjnych i internetowych takich stacji jak BBC, i apeluje do UE i jej państw członkowskich o zaskarżenie tych metod na skalę międzynarodową do Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (ITU). Jednak Parlament z zadowoleniem przyjął postępy, jakie wniósł zainicjowany już projekt nadawania wiadomości europejskich w języku perskim.

- **Zakaz eksportu technologii inwigilacyjnych**

Parlament Europejski zdecydowanie skrytykował międzynarodowe przedsiębiorstwa, zwłaszcza firmę Nokia Siemens, za dostarczanie irańskim władzom niezbędnych technologii służących do cenzurowania i inwigilacji, które odgrywają zasadniczą rolę przy prześladowaniu i zatrzymaniu irańskich dysydentów. Dlatego Parlament domaga się ponadto wprowadzenia zakazu wywozu przez europejskie przedsiębiorstwa technologii inwigilacyjnych do krajów takich jak Iran.

Na koniec, Parlament stanowczo potępił wyroki śmierci wydawane w Iranie i wykonywane tam egzekucje oraz wezwał do zniesienia kary śmierci.

15. POLITYKA PODATKOWA – Eurodeputowani wzywają do bardziej wiążącej koordynacji współpracy w dziedzinie podatków w celu zwalczania tajemnicy bankowej i oszustw

Poprzez przyjęcie przez Parlament Europejski pakietu uchwał związanych z podatkami w dniu 10 lutego br., posłowie starali się przyspieszyć prace nad upowszechnieniem automatycznej wymiany informacji dla wszystkich rodzajów podatków, jak również zwiększyć wysiłki w zwalczaniu rajów podatkowych i praktyki tajemnicy bankowej.

Parlament Europejski przyjął trzy rezolucje legislacyjne dotyczące projektowanych dyrektyw w sprawie nadużyć i windykacji należności podatkowych oraz rezolucję w sprawie dobrych rządów w dziedzinie opodatkowania.

• Dobre rządy w dziedzinie opodatkowania

Niniejsza rezolucja dotyczy szeroko rozumianej kwestii współpracy w dziedzinie podatków w UE i stanowi kontynuację kilku inicjatyw podejmowanych zarówno w UE, jak i na szczeblu międzynarodowym. Rezolucja potępia raje podatkowe, wzywa państwa członkowskie do priorytetowego traktowania walki z nimi i zwraca się o wprowadzenie wymogu ujawniania w rocznych sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstw, w podziale na poszczególne kraje, informacji rachunkowych dotyczących rajów podatkowych a także proponuje ustanowienie rejestru publicznego UE z wykazem nazwisk osób i nazw przedsiębiorstw, które utworzyły przedsiębiorstwa i otworzyły rachunki w rajach podatkowych, w celu ujawnienia faktycznych beneficjentów kryjących się za spółkami offshore. Rezolucja popiera rozciągnięcie współpracy między państwami członkowskimi na wszelkie rodzaje podatków, zniesienie tajemnicy bankowej i wprowadzenie automatycznej wymiany informacji jako ogólnej zasady.

Rezolucja wzywa Radę do przyjęcia nowej dyrektywy w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i do zwalczania oszustw w dziedzinie VAT. Rezolucja PE wzywa UE do zbadania zakresu możliwych sankcji i zachęt wspierających dobre rządy w dziedzinie opodatkowania, takich jak specjalna opłata od operacji do lub z terytoriów unikających współpracy, nieuznawanie w UE statusu prawnego spółek utworzonych na terytoriach unikających współpracy oraz zakaz ustanawiania lub utrzymywania przez instytucje finansowe UE filii lub oddziałów na terytoriach unikających współpracy.

Parlament ponadto przypomina, że wprowadzenie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania przedsiębiorstw pomogłoby rozwiązać w UE problem podwójnego opodatkowania i kwestie dotyczące cen transferowych w ramach skonsolidowanych grup.

• Współpraca administracyjna w dziedzinie opodatkowania

Poprzez przyjęcie rezolucji ws. współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania, Parlament Europejski wysłał jasny komunikat, że wspiera projekt Komisji dotyczący wprowadzenia ogólnego systemu automatycznej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi w odniesieniu do wszystkich rodzajów podatków, z wyjątkiem podatku VAT i akcyzy, do których stosowane są już podobne zasady. Parlament Europejski wprowadził udoskonalenia techniczne pozwalające na bardziej efektywne zniesienie tajemnicy bankowej, nadał uprawnienia Komisji, pod kontrolą Rady i Parlamentu Europejskiego, aby wyjaśniła zakres wymienianych informacji w przypadku luk i wzmocnił przepisy dotyczące ochrony danych osobowych.

Zgodnie z rezolucją, właściwy organ każdego państwa członkowskiego przekazuje w drodze automatycznej wymiany właściwemu organowi drugiego państwa członkowskiego informacje o osobach mających miejsce zamieszkania do celów podatkowych w tym drugim państwie członkowskim, dotyczące następujących określonych kategorii dochodów i kapitału: (a) dochody z wynagrodzenia; (b) dodatki dyrektorskie; (c) dywidendy; (d) dochody z kapitału; (e) tantiemy; (f) produkty ubezpieczenia na życie nieobjęte innymi wspólnotowymi instrumentami prawnymi dotyczącymi wymiany informacji ani innych podobny środków; (g) emerytury i renty; (h) własność nieruchomości i pochodzące z nich dochody. Informacje te są chronione zgodnie z dyrektywą 95/46/WE i rozporządzeniem (WE) nr 45/2001. Państwa członkowskie i Komisja powinny przestrzegać zobowiązań dotyczących przejrzystości i informacji na temat zainteresowanych stron w przypadkach dotyczących odzyskiwania danych osobowych. Należy zapewnić odpowiedni poziom ochrony, ograniczony okres przechowywania oraz odpowiedzialność instytucji lub organu przechowującego dane.

- **Mechanizm odwrotnego obciążenia: towary i podatki podatne na oszustwa**

Mechanizm odwrotnego obciążenia jest jednym z najpoważniejszych nadużyć podatkowych związanych z transakcjami transgranicznymi w ramach UE i obecnie pozbawia państwa członkowskie miliardy euro wpływów z podatków. Istnieją dowody na to, że wyrafinowani oszuści mogą obrać za swój cel system handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Dlatego Komisja zaproponowała zastosowanie mechanizmu odwrotnego obciążenia do transakcji dotyczących uprawnień do emisji. Rezolucja legislacyjna PE popiera propozycję Komisji, wprowadzając równocześnie zmiany mające na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw.

- **Wzajemna pomoc przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, cel i innych obciążeń**

Parlament wyraził jednoznaczne poparcie dla projektu, który przyniesie znaczącą poprawę przyczyniając się do znaczącego zwiększenia stopy odzyskiwana wierzytelności transgranicznych w całej UE. Parlament zwrócił się do Komisji o ustanowienie odpowiedniego systemu monitorowania w przypadkach, gdy państwo członkowskie odmawia dostarczenia informacji oraz udzielania sobie wzajemnej pomocy między państwami członkowskimi w związku z odzyskiwaniem wierzytelności.

Zgodnie z przyjętą rezolucją, każde państwo członkowskie opracowuje odpowiednie systemy kontroli dla swojego centralnego biura łącznikowego lub dla biur łącznikowych wyznaczonych jako wydziały łącznikowe, żeby osiągnąć przejrzystość i wydajność pod względem kosztów, oraz upublicznia w tej sprawie stosowne roczne sprawozdanie w ramach rocznego monitoringu. Centralne biura łącznikowe wymieniają informacje na temat zwrotów podatków, innych niż podatek od wartości dodanej, dokonanych przez krajowe organy podatkowe, jeżeli zwroty te dotyczą podmiotów posiadających swoją siedzibę w innym państwie członkowskim. Centralne biura sporządzają również roczne sprawozdanie w sprawie współpracy realizowanej w minionym roku podatkowym w trybie niniejszej dyrektywy. W sprawozdaniu tym podaje się co najmniej liczbę wniosków otrzymanych i złożonych, podjęte działania, uzasadnienie w przypadku odmowy uwzględnienia wniosku, czas rozpatrzenia sprawy, kwotę wierzytelności i rzeczywiście odzyskane kwoty. Sprawozdanie przekazuje się do wiadomości Parlamentowi Europejskiemu i Komisji Europejskiej.

16. RÓWNOUPRAWNIENIE - Równość kobiet i mężczyzn: zapobieganie przemocy, urlopy ojcowskie, prawo do aborcji

Kobiety powinny mieć kontrolę nad swoimi prawami seksualnymi i rozrodczymi, szczególnie dzięki zapewnieniu łatwego dostępu do środków antykoncepcyjnych i możliwości aborcji. W rocznym sprawozdaniu w sprawie równości praw kobiet i mężczyzn posłowie nawołują do działań na rzecz powstrzymania przemocy wobec kobiet, popularyzacji urlopów ojcowskich oraz przeglądu przepisów dotyczących wynagrodzeń.

- **Stop przemocy**

Zapobieganie przemocy wobec kobiet, jeden z priorytetów prezydencji hiszpańskiej, jest jednym z warunków niezbędnych dla równouprawnienia. W sprawozdaniu przyjętym w dniu 10 lutego br. na sesji plenarnej Parlament poprosił Komisję o przygotowanie projektu dyrektywy zawierającej prawne instrumenty umożliwiające zapobieganie i zwalczanie wszelkich form przemocy wobec kobiet.

- **Prawa seksualne i rozrodcze**

Uznanie pełnej fizycznej i płciowej niezależności kobiet jest warunkiem wstępnym skutecznej polityki w zakresie zdrowia seksualnego i rozrodczego, jak również polityki zwalczania przemocy wobec kobiet. W sprawozdaniu posłowie zawarli przekonanie, że kobiety muszą mieć kontrolę nad swoimi prawami seksualnymi i rozrodczymi, szczególnie dzięki zapewnieniu łatwego dostępu do środków antykoncepcyjnych i możliwości aborcji. Parlament podkreśla, że kobiety muszą mieć dostęp do nieodpłatnych konsultacji w sprawie aborcji, dlatego wyraził poparcie dla środków i działań służących poprawie dostępu kobiet do usług związanych ze zdrowiem seksualnym i rozrodczym oraz podnoszeniu świadomości kobiet na temat ich praw i dostępnych usług.

Posłowie zgadzają się na propozycję ustanowienia Europejskiego Roku Zwalczania Przemocy wobec Kobiet i przytaczają dane, według których co czwarta kobieta w Europie doświadcza przemocy fizycznej, a 10% przemocy seksualnej.

- **Zwalczanie handlu ludźmi**

Jedynie 16 państw członkowskich Unii ratyfikowało konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, która jest najsilniejszym europejskim instrumentem służącym zwalczaniu handlu ludźmi. Posłowie wezwali kraje, które jeszcze tego **nie zrobiły** (Republikę Czeską, Niemcy, Estonię, Irlandię, Grecję, Włochy, Litwę, Węgry, Holandię, Finlandię i Szwecję) do niezwłocznego podpisania konwencji.

- **Urlopy ojcowskie**

Macierzyństwo i ojcostwo należy uważać za podstawowe prawa, mające zasadnicze znaczenie dla równowagi społecznej. Parlament zauważa, że choć na szczycie Unii Europejskiej obowiązuje dyrektywa w sprawie urlopu macierzyńskiego oraz dyrektywa w sprawie urlopu rodzicielskiego, to do tej pory nie powstały żadne przepisy dotyczące urlopu ojcowskiego.

Parlament zwraca się do Komisji o wspieranie wszelkich kroków zmierzających do wprowadzenia urlopu ojcowskiego na poziomie europejskim. Posłowie uważają, że urlop macierzyński i ojcowski powinien być powiązany, aby lepiej chronić kobiety na rynku pracy i zwalczać w ten sposób istniejące w społeczeństwie stereotypy związane z korzystaniem z tego urlopu. Ubolewają jednak, że w ramach porozumienia ramowego partnerów społecznych w sprawie urlopu rodzicielskiego nie udało się ustalić kwestii płatnego urlopu, który mógłby mieć decydujący wpływ na odsetek mężczyzn korzystających z tej możliwości.

- **Równość szans na rynku pracy**

Posłowie uważają, że urlop ojcowski powinien być prawem w całej UE, ale zwracają też uwagę na nierówność uposażeń. Mimo wielu środków podjętych w celu uniknięcia różnic w wynagrodzeniu kobiet i mężczyzn, średnia różnica wciąż pozostaje do 14% -17% w 2009 r.

Dlatego PE nawołuje państwa członkowskie i partnerów społecznych do wspierania bardziej zrównoważonej obecności kobiet i mężczyzn na decyzyjnych stanowiskach w przedsiębiorstwach, administracji i organach politycznych. W sprawozdaniu posłowie przywołują przykład decyzji rządu norweskiego o zwiększeniu do co najmniej 40% liczby kobiet zasiadających w zarządach przedsiębiorstw prywatnych i publicznych.

17. OCHRONA ŚRODOWISKA – zakaz handlu tuńczykiem błękitnopełnym i niedźwiedziem polarnym

Parlament Europejski wyraził swoje poparcie dla wprowadzenia zakazu handlu zagrożonymi zwierzętami, takimi jak tuńczyk błękitnopłetwy i niedźwiedź polarny a także produktami pochodzącymi z tych zwierząt.

Jednak eurodeputowani domagali się zapewnienia rekompensaty finansowej dla sektora połowów tuńczyka, których ten zakaz dotknie. Parlament chciałby również, aby utrzymać zakaz handlu słoniami afrykańskimi oraz zakaz wszelkiego handlu kością słoniową do roku 2028.

Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska, niemiecki socjalista **Jo Leinen**, poprosił Komisję i Radę o wyjaśnienie, jakie podstawowe cele strategiczne stawia sobie Unia Europejska w związku zaplanowaną od 13 do 25 marca 2010 r. w Doha w Katarze Konwencją o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem (CITES). W dniu 9 lutego w Parlamencie odbyła się debata na ten temat, po czym przyjęto omawianą rezolucję.

Konwencja o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginięciem (CITES) jest dobrowolnym, międzynarodowym porozumieniem między rządami. Jej celem jest zapewnienie, że międzynarodowy handel okazami dzikich zwierząt i roślin nie zagraża ich istnieniu.

Ponieważ handel dzikimi zwierzętami i roślinami przekracza granice państwowe, ochrona niektórych gatunków przed nadmierną eksploatacją wymaga międzynarodowej współpracy. Dziś CITES w różnym stopniu obejmuje ochroną ponad 30 tysięcy gatunków roślin i zwierząt. Nie ma znaczenia, czy są one sprzedawane jako żywe okazy, futra czy suszone zioła.

• **Znikający tuńczyk**

- W latach 1957-2007 populacja tuńczyka we Wschodnim Atlantyku i Morzu Śródziemnym zmniejszyła się o 75 procent, z czego większość (60,9%) zniknęła w ciągu ostatnich 10 lat.
- Populacja rozrodcza w Morzu Śródziemnym spadła o połowę między 2002 a 2007 rokiem.
- Średnia waga tuńczyka poławianego w wodach przybrzeżnych Libii spadła z 124 kg w 2001 r. do zaledwie 65 kg w 2008 roku.

Lista CITES zawiera obecnie ponad 600 zwierząt i 300 gatunków roślin zagrożonych wyginięciem. Handel okazami tych gatunków jest dopuszczalny tylko w wyjątkowych okolicznościach. Wymienia także ponad 3300 gatunków, którym nie koniecznie zagraża wyginięcie, ale handel nimi musi być kontrolowany w celu uniknięcia wykorzystania sprzecznego z ich przetrwaniem. W osobnym spisie znalazły się gatunki, które podlegają ochronie w co najmniej jednym kraju, który poprosił o pomoc innych krajów w zakresie kontroli handlu.

• **Sushi i białe niedźwiedzie**

Marcowa konferencja w Doha może mieć decydujące znaczenie dla przetrwania wielu gatunków. Sto siedemdziesiąt pięć krajów członkowskich CITES zadecyduje o umieszczeniu niedźwiedzi polarnych, słoni afrykańskich, tygrysów, wielu różnych

gatunków rekinów oraz, na wniosek Monako, tuńczyka błękitnopłetwego (*Thunnus thynnus*), na liście najbardziej zagrożonych gatunków.

Nie musimy się jednak obawiać, iż tuńczyk zniknie z naszych stołów. Konwencja CITES zezwala na połowy na skalę lokalną i handel na rynku wewnętrznym Unii Europejskiej. Ograniczenia dotknęłyby przede wszystkim flotę, która łowi na eksport, głównie do Japonii, gdzie mięso tuńczyka błękitnopłetwego stanowi podstawę narodowej potrawy *sushi*. Restrykcje nie obejmą też innych gatunków: tuńczyka białego czy bonito.

Unia Europejska nie jest Stroną CITES, jednak wszystkie kraje członkowskie są jej sygnatariuszami. W trakcie Konferencji Stron, poszczególne kraje Unii zobowiązane są do oddawania swoich głosów zgodnie z ustaleniami wypracowanymi wcześniej, podczas specjalnych spotkań organizowanych przez Komisję Europejską

- **Parlament popiera zakaz handlu tuńczykiem błękitnopłetwym i niedźwiedziem polarnym**

W przyjętej rezolucji, posłowie wzywają Komisję i państwa członkowskie do zakazania handlu międzynarodowego tuńczykiem błękitnopłetwym, z zastrzeżeniem następujących warunków:

- ogólne odstępstwa od zakazu dla handlu na skalę lokalną i na rynku wewnętrznym UE, co pozwoli na kontynuację tradycyjnego rybołówstwa przybrzeżnego;
- wsparcie finansowe UE dla marynarzy i armatorów, których zakaz dotknie;
- zaostrzenie kontroli i surowsze kary w celu zwalczania nielegalnych, nieudokumentowanych i nieuregulowanych połowów.

Oczekuje się, że Rada podejmie decyzję w tej sprawie w dniu 26 lutego br. Rezolucja odnosi się również do niedźwiedzi polarnych, słoni afrykańskich, tygrysów, wielu różnych gatunków rekinów i innymi gatunkami zarówno fauny, jak i flory.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie debat, informacji prasowych Parlamentu Europejskiego i PAP.